

KATOLICKÁ TEOLOGICKÁ FAKULTA Univerzita Karlova

Katedra/Ústav: Katedra biblických věd

Posudek vedoucího/vedoucí diplomové práce

jméno vedoucího/vedoucí Jaroslav Brož

Autor/autorka práce: Anna Poživilová
 Studijní program/obor: Teologie, Teologické nauky
 Název práce: Manželky trvalých jáhnů v současném kontextu české církve.
 Jejich postavení a role v oblasti působení jejich manželů se zaměřením na královéhradeckou diecézi
 Vedoucí práce: Jaroslav Brož
 Rozsah práce: 79 tištěných stran + 23 stran příloh (78 normostran)

1. Kritické zhodnocení

Kritéria hodnocení	splňuje bez výhrad	splňuje s drobnými připomínkami	splňuje s výhradami	Nesplňuje
A. Formální a jazyková kritéria				
Práce odpovídá rozsahovým podmínkám	☒	☐	☐	☐
Práce má odpovídající jazykovou úroveň (pravopis, stylistika)	☒	☐	☐	☐
Formální zpracování práce (celková struktura a její logičnost)	☒	☐	☐	☐

Dodržení stanovených zásad citačních pravidel; formální jednota poznámkového a kritického aparátu	☒	☐	☐	☐
Zpracování příloh	☒	☐	☐	☐
Celková typografická úprava	☒	☐	☐	☐
B. Obsahová kritéria				
Práce jasně formuluje své cíle a metodiku jejich dosažení	☒	☐	☐	☐
Práce stanovených cílů dosahuje	☒	☐	☐	☐
Práce kriticky pracuje s primárními prameny i sekundární literaturou	☐	☒	☐	☐
Autorovy/autorčiny soudy a hodnocení jsou argumentačně podloženy	☒	☐	☐	☐
Autor/ka umí pracovat s odbornou terminologií a využívá jí	☒	☐	☐	☐
V práci jsou jasně vyjádřeny dosažené cíle	☒	☐	☐	☐
C. Celkový přínos práce Tuto část je vhodné rozvést v bodě 5.				
	ano	ne		
Práce je kompilační prací	☐	☒		
Práce se zabývá dosud nezpracovaným tématem	☒	☐		
Práce přináší nové poznatky	☒	☐		
Práce navrhuje nové metodické přístupy	☐	☒		
Práce má metodologický/teologický přínos	☒	☐		
D. Průběh zpracování práce				
	ano	ne		
Autor/ka pravidelně konzultovala s vedoucím práce	☒	☐		
Autor/ka přicházela se samostatnými tvůrčími podněty	☒	☐		

Celkové hodnocení práce

(stručná charakteristika (v případě potřeby je možné užít zvláštní přílohy)

Předložená diplomová práce je svým tématem, metodou a způsobem zpracování prací mezioborovou. Její teoretická - historicko-teologická - část podává stručný přehled dějin jáhenské služby od novozákonní doby po současnost. Protože v následující části se autorka bude zabývat situací manželek ženatých jáhnů, zahrnula do teoretické části vhodně také témata celibátu duchovních a vývoj pohledu na ženu v církvi v dějinném pohledu. Druhá část - praktická - představuje vlastní výzkum studentky a její samostatné závěry. Tuto část lze považovat za jádro její diplomové práce, ale současně lze konstatovat, že vhodné propojení teologických základů a výzkumu k danému tématu činí práci pastoračně zajímavou a přínosnou.

1) Teoretická část: Není snadné na malém prostoru asi 20ti stran shrnout tak široké pole zájmu, kterým se Poživilová zabývá. Lze však konstatovat, že byť její pojednání musí být nutně selektivní, daří se jí vyjádřit to, co je ve studované tematice podstatné. Je třeba přiznat, že mnohé biblické otázky, kterých se dotýká, jsou z hlediska historického a exegetického otevřené a navrhovaná řešení odborníků zůstávají na rovině hypotéz. Není například snadné jednoznačně zodpovědět, jak interpretovat výraz, používaný koncilním dokumentem LG 29, že na jáhny jsou vkládány ruce "nikoli ke kněžství, nýbrž ke službě" (Constit. Eccl. Aegyptiac. III,2). V pasáži o manželství by bylo vhodné více uplatnit Pavlovo učení o vztahu Krista a církve a jeho provázanosti s křesťanským manželstvím v Ef 5. Také ve vymezení novozákonního kněžství by práci prospělo, kdyby se více uplatnil biblický pohled, zejména z Listu Židům a 1. listu Petrova; v citacích z KKC na s. 14 by bylo vhodné z tohoto důvodu alespoň vyznačit, že se mnohdy jedná o formulace, které jsou narážkami nebo dokonce přímými citacemi biblickými (např. v 3. odstavci Žd 7,26n). Trochu zjednodušující je první věta na s. 18, že "jáhni (diákon) byli od samého počátku určeni ke službě u stolu, ale nic bližšího nám o této službě není známo." Nicméně samy Skutky apoštolů ukazují, že jeden z nositelů této služby, Filip, působí také jako významný kazatel evangelia a misionář. Ostatně podle názorů novozákonních historiků bylo sedmi prvním diákonům svěřeno vedení komunit žido-helénistických křesťanů. Také bych navrhol podrobit poněkud kritičtějšímu pohledu náhledy historika G. Denzlera (s. 15-16). Odkazy na jeho díla v práci Poživilové činí dojem, že církve v otázkách celibátu působila jednostranně jako represivní instituce, aniž se berou v potaz četné pozitivní postoje církve a duchovních autorů vůči tomuto daru. Dá se pochopit, že i historik pracující s danými fakty může s nimi zacházet pod vlivem projekcí svého životního osudu, jako je tomu právě u Denzlera.

Ještě několik upřesňujících poznámek k nepřesnostem, které vznikly asi přehlédnutím: na s. 25 v 3. odst. paragrafu 1.5.1. by bylo užitečné upřesnit, který český překlad výrazu "mužena" užívá (je to ČEP). Na s. 28 v 2. odst. shora: v evangeliu se mluví o záplatě na nové "šaty", a ne na nové "měchy; v Lk 15 Ježíš vypráví podobenství o ztracené "minci", a ne "mincích".

2) Praktická část: Kvalitativní výzkum formou dotazníků je v daném rámci proveden metodologicky správně, otázky jsou vhodně voleny tak, aby pokryly celé spektrum studované problematiky, a následně jsou zpracovány do přehledné syntézy. Třebaže vzorek dotazovaných je malý, vzhledem k početnosti trvalých ženatých jáhnů v našem prostředí poskytuje významnou výpověď, která může být následně využita v širších výzkumech. K přehlednosti prezentace přispívají také přiložené grafy.

Vedle vlastního výzkumu Poživilová konzultuje dostupnou literaturu v češtině, což je pochopitelné, protože píše o tematice spojené s českým prostředím. Využívá též internetové zdroje; zde bych podotkl, že pokud jsou církevní dokumenty vydány též tištěnou formou, měla by být tato citována přednostně. K doplnění rodinné tematiky by bylo vhodné mezi citované dokumenty zařadit i nejnovější "Amoris laetitia". U studentských prací, pokud jsou citovány z online zdroje (v tomto případě Vančurova práce), je třeba uvést nejen datum

stažení textu, ale také jeho sepsání, resp. publikování, což v práci postrádám.
K jazykové a formální stránce práce nelze mít žádné vážné připomínky. Pojednání je psáno srozumitelným a čtivým jazykem, autorka prokázala, že si dobře osvojila dovednost vyjadřovat svá pozorování kvalifikovaným způsobem.
Upozornění, která jsem v posudku uvedl, vůbec nesnižují základní kvalitu práce. Jsem rád, že autorka toto téma otevřela a že ho dovedla do zdárného konce. Její práci doporučuji k obhajobě a navrhuji nejvyšší ohodnocení.

3. Otázky a náměty práce k diskuzi při obhajobě

- 1) Vztah Krista a církve a křesťanské manželství podle Ef 5
- 2) Terminologické problémy v češtině: kněžství, služba, kněz-presbyter, diakon-sloužebník. Kněz a biskup nejsou služebníci?

Doporučení práce k obhajobě

doporučuji

Návrh doporučení k obhajobě: doporučuji, nedoporučuji

Datum: 12. června 2017

Podpis: